

Schriftelijke vragen (artikel 44 RvO) van PvdA over gebruik van Staalslakken in de gemeente Rheden

Datum vraag: 6 maart 2026

Indiener: Willem Heesen

Vanochtend opende het NOS journaal, en ook NU.nl met berichten over een bericht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, over het gebruik van staalslakken in de openbare ruimte, bij bouwprojecten, of bijvoorbeeld bij het 'afdichten' van oude stortplaatsen (zoals dit in de gemeente Brummen het geval is). Uit onderzoek blijkt dat staalslakken gezondheidsrisico's met zich mee kunnen brengen doordat er schadelijke stoffen kunnen vrijkomen als de staalslakken nat worden.

Eerder besloot het kabinet tijdelijk de toepassing van staalslakken deels te verbieden, waarbij sommige gemeenten zelf maatregelen troffen om risico's te beheersen.

De berichten zijn hier te lezen:

- [Ministerie verbiedt gemeenten om staalslakken zelf aan banden te leggen | Klimaat | NU.nl](#)
- [Ministerie wil niet dat gemeenten zelf staalslakken verbieden](#)

O.a. de gemeenten Brummen heeft eigen regels ingevoerd en zegt tegen de media dat zij niet van plan is om die in te trekken. De gemeente Brummen heeft eigen regels ingevoerd, ook omdat de gemeente door schade en schande wijs is geworden met een casus nabij Eerbeek. Dit lijkt ons een goede zaak.

Vraag 1: is in de gemeente Rheden bekend of er op bepaalde locaties staalslakken zijn toegepast, of in de toekomst zullen worden toegepast?

Antwoord 1:

Staalslakken zijn ook toegepast in de gemeente Rheden.

Voor zover we nu weten is er, ongeveer 30 jaar geleden, in ieder geval onder twee rijbanen staalslak toegepast. Van een derde weg vermoeden we dat er onder een deel van de baan staalslak is toegepast. Omdat dit materiaal civieltechnisch niet goed beviel, wordt dit materiaal al jaren niet meer toegepast. Aangezien de onder de rijbaan toegepaste staalslakken niet in contact kunnen komen met oppervlakte- of grondwater en ook mensen hiermee niet in aanraking kunnen komen, is er geen sprake van risico. Op het moment dat er grootschalig onderhoud aan die wegen wordt gepleegd, zal worden overwogen om de staalslak te verwijderen.

Daarnaast ligt mogelijk langs 1 rijbaan half-verharding met staalslak (Graustabiel). Dit wordt momenteel uitgezocht.

Bekend is verder dat Rijkswaterstaat tot voor kort staalslakken heeft toegepast langs de oever van de IJssel. Uit navraag bij Rijkswaterstaat bleek dat zij inderdaad staalslak hebben toegepast langs de oevers, maar ze konden niet aangeven of dit ook in de gemeente Rheden het geval is. Wij gaan er echter van uit, dat dit wel aannemelijk is.

Vraag 2: is de gemeente Rheden voornemens, om net zoals bij de gemeente Brummen, lokale regels te stellen aan het gebruik van staalslakken, en daarmee problemen te voorkomen?

Antwoord 2:

In de bouwstenen bodemregels zoals die in 2023 door het college zijn aangenomen met als doel deze regels in het Omgevingsplan op te nemen, zijn inderdaad aanvullende regels opgenomen voor het gebruik van staalslakken (en andere circulaire bouwmaterialen). Deze in Rheden opgenomen aanvullende regels, komen overigens overeen met de voorbeeld regels zoals die Gelderland breed zijn opgesteld door het Gelders Ondergrond Overleg. Specifiek is er een meldplicht opgenomen voor alle toepassingen van immobilisaten, bodemmassen, producten van- en mengsels waarin metaalslakken zijn verwerkt, speciaal recycling granulaat en stabilisaat. Staalslak valt onder metaalslakken.

Aan de toepassing van secundaire bouwstoffen zijn veel regels gebonden. Zoals bijvoorbeeld een maximaal toepasbare dikte, al dan niet een afdichting aan de bovenkant en het niet in contact kunnen komen met oppervlakte- of grondwater. Als alles correct is uitgevoerd zal er in theorie een waterdichte laag ontstaan ten gevolge van een chemisch proces (verstenen of carbonatatie genoemd). In de praktijk blijkt echter regelmatig dat de toepassing van de bouwstof met staalslak, of niet aan de voorwaarden voldoet, of de waterdichte laag niet ontstaan is.

Er bestaat momenteel geen melding- of vergunningplicht voor de toepassing van secundaire bouwstoffen.

Door het, in het omgevingsplan, opnemen van een meldingsplicht wordt voorkomen dat iemand ongemerkt circulaire bouwstoffen kan toepassen. Door het opnemen van een meldingsplicht kan bij elke toepassing van circulaire bouwstoffen altijd toezicht worden gehouden door de Omgevingsdienst Groene Metropool. Op die manier wordt er op toegezien dat alleen secundaire bouwstoffen worden toegebracht die volledig voldoen aan alle voorwaarden. En er kan worden vastgesteld of de noodzakelijke waterdichte laag ook daadwerkelijk aanwezig is.

Vervolgens kunnen alle locaties met secundaire bouwstoffen geregistreerd worden zodat ook jaren later bekend is waar dergelijke bouwstoffen zijn toegepast.

De gemeente Arnhem is bezig met het opstellen van een digitale kaart waarom alle toegepaste risicovolle secundaire bouwstoffen staan opgetekend. Arnhem heeft een SPUK aanvraag ingediend om deze kaart provincie breed te maken. De gemeente Rheden kan binnenkort bij deze registratiekaart aansluiten.

Momenteel wordt er gewerkt aan het Rhedense Handboek Openbare Ruimte. Hierin zal worden opgenomen dat het binnen de gemeente niet is toegestaan om bouwstoffen waarin staalslakken zijn verwerkt toe te passen. Voor halfverhardingen wordt alleen Achterhoeks Padvast of Schots Graniet Gruis toegepast.

Brummen.

In de gemeente Brummen ligt een stortplaats aan de Doonweg die is afgedekt met staalslakken (puur). Deze laag is kennelijk wel volgens alle regels toegepast, maar er is geen waterdichte laag ontstaan. Dit heeft er voor gezorgd dat regenwater in de laag kan trekken en er ook uit kan spoelen. Het uitspoelende water is heel erg zuur en dit levert milieuproblemen op. Dit veroorzaakt veel onrust en zorgen in de omgeving.

De staalslakken op de stort zijn inmiddels deels afgedekt. De rest van de afdekking is in 2027 gepland.

Maar duidelijk is dat de meeste mensen de staalslakken helemaal weggehaald willen zien.

De gemeenteraad van Brummen heeft dan ook unaniem besloten om een verbod in te stellen op de toepassing van staalslak (en alle andere risicovolle secundaire bouwstoffen). Dit is echter nog niet zo ver.

Een algeheel verbod zal erg lastig worden omdat het ministerie- en de staatsecretaris van Infrastructuur en Waterstaat duidelijk hebben aangegeven dat een algemeen verbod niet is toegestaan voor het toepassen van secundaire bouwstoffen *‘die voldoen aan de kwaliteitseisen van de wetgeving’*. Een gemeente mag *‘geen generieke lokale beperking’* opstellen. Een gemeente mag alleen *‘lokaal beleid vaststellen op basis van de aard en kwaliteit van het materiaal en de speciale kenmerken van de toepassingslocatie’*. *‘Een gemeente kan besluiten om maatwerkregels of -voorschriften te stellen voor het toepassen van die secundaire bouwstoffen op die specifieke locatie’*.

Brummen bekijkt momenteel hoe zij hier mee om zullen gaan.

Hierover is contact met de Omgevingsdienst, gemeente Arnhem en gemeente Rheden.